Katalog boratynek
z przebitą datą roczną 166/0/1
wybitych w mennicy krakowskiej.

Zielona Góra 2022

Wstęp.

W mennicy krakowskiej na początku 1661 roku podjęto decyzję o wykorzystaniu nadających się do użycia stempli z 1660 roku do bicia monet w nowym roku. Pewnie w ramach optymalizacji kosztów produkcji. Jedyny problem stanowiła data roczna na stemplu. Postanowiono zaklepać ostatnią cyfrę 0 i w jej miejscu nabić rzymską cyfrę I. Dlaczego nie nabito istniejącej już puncy 1? Zazwyczaj z takimi „przebitkami" mamy do czynienia w sytuacji, kiedy twórca stempla się pomylił i błąd został zauważony w mennicy i poprawiony. Moim zdaniem, gdyby cyfrę 0 przebito zwykłą cyfrą 1, to uznano by takie działanie za naprawiony błąd. Stąd właśnie pomysł na rzymską jedynkę, która od razu jest zauważana. Takie działanie miało podkreślać, że przebita cyfra daty, to nie błąd, a intencjonalne działanie mennicy. Początki rzymskiej jedynki w mennicy krakowskiej są nierozerwalnie związane z potrzebą przebicia cyfry 0 w dacie rocznej. Punca tak się spodobała, że ją zachowano i stosowano na wszystkich monetach bitych w 1661 roku. Rzymska jedynka stała się takim ówczesnym znakiem towarowym pozwalającym na identyfikację producenta. Nie jest przesadą stwierdzenie, że zyskała wymiar ponadczasowy, bo dzisiaj również jest to zasadnicza cecha pozwalająca na identyfikację monet z mennicy krakowskiej bitych w 1661 roku. Jest kolejnym dowodem na inwencję mistrzów z mennicy krakowskiej. Trzeba podkreślić, że boratynki z przebitą datą roczną produkowano tylko w mennicy krakowskiej. Pamiętając o tym, że stemple były już w użyciu w 1660 roku można domniemywać, że wystarczyły w 1661 roku do wybicia niewielkich ilości monet z przebitą datą. Są to więc monety niezwykle rzadkie i trudne do zdobycia. Poniższy zbiór jest oczywiście zbiorem otwartym. Krakowska emisja boratynek była najmniejsza w porównaniu do produkcji w pozostałych mennicach i wydaje się być stosunkowo najlepiej poznaną, a mimo to od czasu do czasu dochodzi do sensacyjnych odkryć nowych odmian.

Zdzisław Szuplewski

Odmiany portretów

Istnieją drobne różnice stemplowe

odmiana I

odmiana I-a

odmiana II

Warianty orłów

drobne różnice stemplowe

odmienny kształt Snopka

Ozdobniki and koroną orła

Portret odmiana I

rozeta

Wolski: KK61.A.11.11

nienotowany wariant
z innym Snopkiem

Portret odmiana I

gwiazdka

Wolski: KK61.B.11.11.b

wariant portretu

Portret odmiana I

kropka

nienotowana

nienotowany wariant z innym Snopkiem

Portret odmiana I

dwie kropki

SOLID.REG-NI.POL **Wolski: KK61.B.11.11.a**

zdj. z katalogu
C. Wolskiego

SOLID.REG-NI.POLO **Wolski: KK61.B.11.12**

Portret odmiana I

kropka/gwiazdka

zdj. Rudobrody

nienotowana

Portret odmiana I-a

kropka/rozeta

zdj. z katalogu C.Wolskiego

KK61.A.11a.11

Portret odmiana I-a

rozeta

zdj. kmihal

Wolski: KK61.A.11a.11

kropka

zdj. manierka

Wolski: KK61.B.11a.11

Portret odmiana II

rozeta

zdj. C. Wolski

nienotowany

kropka

Wolski: KK61.B.12.19.a

gwiazdka

Wolski: KK61.B.12.19.b